

Notat

Anvendelse af hospicepladser i Region Midtjylland 2015

Dato 16.02.2016

Margit Ulmer

Tel. +45 7841 2040

Margit.Ulmer@stab.rm.dk

j.nr.1-31-72-143-14

Indledning

Regionsrådet forelægges hvert år en redegørelse for anvendelse af hospicepladser i Region Midtjylland. Redegørelse 2015 beskriver ligesom de tidligere år

Side 1

- antallet af pladser fordelt på hospice,
- aktivitet (antal henviste, antal afviste, antal indskrevne, belægningsprocent, patientflow pr. plads),
- indskrivningstid (indskrivningsdage i intervaller, gennemsnitlig indskrivningstid, median indskrivningstid),
- hospicebrugerens køns-, alders- og diagnoseprofil,
- hospicebrugere fordelt på bopælsregion og kommune,
- forbrug af hospicepladser i andre regioner,
- udskrivningsprofil for hospicebrugerne,
- udskrivningsprocent pr. hospice pr. år.

Der redegøres for udviklingen 2011-2015, således at det er muligt at følge udviklingen 5 år tilbage i tiden på de beskrevne områder.

Redegørelsen bygger på spørgeskemaer, som er udfyldt af de enkelte hospicer. Af hensyn til sammenligneligheden med de foregående år er der spurgt om de samme forhold, og redegørelsen for 2015 bygger videre på samme oplysninger.

Hospicer og hospicepladser i Region Midtjylland

Regionsrådet og det enkelte hospice aftaler vilkårene for drift af hospice i en driftsoverenskomst, herunder antallet af pladser på det enkelte hospice. Lovgivningsmæssigt er hospiceområdet fastlagt i sundhedslovens § 75, stk. 4, jf. lovbekendtgørelse nr. 913 af 13. juli 2010, og uddybet i Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 846 af 26. juli 2006 om driftsoverenskomster mellem regionsråd og selvejende hospicer.

Region Midtjylland har indgået driftsoverenskomst med følgende 5 hospicer:

Hospice Søholm - 11 pladser,
Anker Fjord Hospice - 12 pladser,
Hospice Limfjord - 12 pladser,
Hospice Djursland - 15 pladser og
Gudenå Hospice - 9 pladser.

Gudenå Hospice påbegyndte driften april 2015, men kom først i fuld drift omkring 1. oktober 2015. Hospice oplyser, at det skyldes vanskeligheder med lægedækningen i opstartsfasen. Det afspejler sig i aktivitetstallene for Gudenå Hospice.

Region Midtjylland driver således 59 hospicepladser.

Aktiviteten på hospicer i Region Midtjylland

- Tabel 1. Antal henvisninger, afviste, indskrevne samt belægningsprocent i 2014 for hospicer i Region Midtjylland, 2011-2015.

År	Antal henvisninger ¹	Antal afviste ²	Antal indskrevne	Belægningsprocent
2015	1861	139	918	76,0 – 92,3
2014	1604	158	821	88,0 – 93,0
2013	1500	99	815	88,0 – 92,80
2012	1404	78	767	88,0 – 92,6
2011	1164	47	691	85,5 – 90,0

Fra 2014 til 2015 er antallet af henvisninger steget mere end de foregående år, hvor antallet af henvisninger er steget med ca. 100 om året – bortset fra 2011-2012. Den større stigning fra 2014 til 2015 skyldes åbningen af Gudenå Hospice, som alene står for 231. Ser man på hele fem-årsperioden, kan det konstateres, at der i alle årene har været tale om stigninger i antallet af henvisninger. Det afspejler sig også i en stigning i antallet af indskrevne og i antallet af afviste. Antallet af afviste er dog faldet fra 2014 til 2015.

Af de 1861 henvisninger opnår 918 personer en hospiceplads i 2015. Det er stort set samme andel som de foregående år – altså omkring 50 pct. af henvisningerne munder ud i en hospiceplads. Det bemærkes, at antallet af henvisninger ikke svarer til det antal personer, der henvises, idet én person kan være henvist til mere end ét hospice.

¹ Det bemærkes, at antal henvisninger er opgjort på basis af oplysninger fra det enkelte hospice. Der kan således forekomme sammenfald af personer, idet én person kan være henvist til mere end ét hospice.

² "Afviste" er personer, der ikke opfylder kriterierne for at komme på hospice.

Hospicerne har oplyst, at blandt de væsentligste årsager til, at nogle ikke opnåede den hospiceplads, de havde ønsket, er, at personen afgik ved døden inden mulighed for indlæggelse, personen blev i stedet behandlet af anden palliativ enhed eller havde ikke brug for specialiseret palliativ indsats, personen var for dårlig til transport, personen modtog et andet specialiseret tilbud, personen fik plads på et andet hospice, personen foretrak en plads på et plejehjem i nærheden af deres bolig eller ønskede alligevel ikke ophold, idet de alligevel hellere ville være hjemme, evt. med støtte fra et palliativt team. Ansøgere, der ikke får plads på det hospice, som de havde ønsket, får således ofte et andet palliativt tilbud, hvis de har behov for det.

Belægningsprocenten³ er for 2015 gennemsnitligt på 90,1 pct. Gudenå Hospice indgår ikke i beregningen af belægningsprocenten, idet Gudenå Hospice har haft en langsom opstart. Belægningsprocenten på Gudenå Hospice har været stigende i løbet af 2015 fra åbningen af hospice i april 2015. De fire øvrige hospicers gennemsnitlige belægningsprocent er stort set den samme som i 2013 og 2014, hvor gennemsnittet var på henholdsvis 90,6 pct. og 90,7 pct. Opmærksomheden henledes på, at hospicernes beregning af belægningsprocenten ikke er den samme som den, der anvendes på hospitalerne. I hospicernes beregning indgår - i modsætning til hospitalernes - både udskrivningsdagen og også døgnet efter udskrivningsdagen, når patienten ikke udskrives i live jf. note 3 nedenfor. Hvis patienten ikke udskrives i live, kan der således være op til to dages forskel i opgørelsen af indlæggelsestid mellem henholdsvis hospice og hospital.

Budgetmæssigt er belægningsprocenten fastlagt til 85 procent. Tallene viser, at hospicerne til fulde lever op til dette krav. De angiver selv, at det skyldes de mange henvisninger og dermed det store pres, der er på at få en hospiceplads.

Tabel 2. Belægningsprocent for hvert hospice, 2010-2014

Hospice	2015	2014	2013	2012	2011
Hospice Søholm	88,6	90,6	92,75	89,2	88,7
Anker Fjord Hospice	90,6	91,2	92,80	92,6	89,7
Hospice Limfjord	89,0	93,0	88,00	88,0	90,0
Hospice Djursland	92,3	88,3	89,00	91,5	85,5
Gudenå Hospice	76,0	-	-	-	-

Patientflowet, det vil sige antallet af indskrevne patienter pr. plads pr. år, ligger for tre hospicer over den gennemsnitlige forventning på 13,9 patienter i Budget 2013, hvor parameteren er medtaget for første gang.

Tabel 3. Patientflow⁴ pr. plads, 2011-2015

³ Belægningsprocenten på hospice beregnes som det antal dage, personen er indlagt. Det vil sige fra og med indlæggelsesdagen og til og med udskrivningsdagen. Såfremt personen ikke udskrives i live tælles dagen efter dødsdagen også med som en indlæggelsesdag. Antallet af indlæggelsesdage opgøres således anderledes end på hospitalerne, som ikke tæller udskrivningsdagen og dagen efter dødsdagen med som indlæggelsesdag. Forskellen på de to opgørelsesmetoder kan således være op til to dage.

Hospice	2015	2014	2013	2012	2011
Hospice Søholm	13,1	14,0	13,9	14,5	13,2
Anker Fjord Hospice	19,0	17,6	17,2	18,0	15,3
Hospice Limfjord	18,9	17,8	19,2	17,1	14,3
Hospice Djursland	15,5	16,1	14,9	13,1	12,7
Gudenå Hospice	9,7	-	-	-	-

Det relativt lave patientflow på Gudenå Hospice skal ses i lyset af, at hospice først påbegyndte driften i april 2015.

Hospicebrugernes indskrivningstid

De fleste hospicebrugere har et hospiceophold på 15 dage eller derunder, jf. tabel 4 og 5. Ca. 5,2 pct. af de indskrevne opholder sig over 56 dage på hospice. I 2014 var der tale om ca. 4,5 pct. og i 2013 om ca. 5 pct.

Den gennemsnitlige indskrivningstid er for alle hospice faldet fra 2011-2015 – med enkelte udsving nogle af årene, jf. tabel 6. Gudenå Hospice ligger på linie med Hospice Søholm med hensyn til gennemsnitlig indskrivningstid.

Tabel 4. Antal dage hospicebrugere har været indskrevet, 2011-2015

År	1-7 dage	8-14 dage	15-21 dage	22-28 dage	29-56 dage	Over 56 dage
2015	290	199	130	84	132	48
2014	263	168	125	96	131	37
2013	268	174	114	81	134	43
2012	246	188	90	73	110	60
2011	229	137	92	67	107	60

Tabel 5. Median⁵ indskrivningstid i dage pr. hospice, 2011-2015

Hospice	2015	2014	2013	2012	2011
Hospice Søholm	15	13,5	12	12	14
Anker Fjord Hospice	13	15	13	12	14
Hospice Limfjord	12	15	12	12	12
Hospice Djursland	13	13	15	14	13
Gudenå Hospice	13	-	-	-	-

Tabel 6. Gennemsnitlig indskrivningstid i dage pr. hospice, 2011-2015

Hospice	2015	2014	2013	2012	2011
Hospice Søholm	22,4	21,9	22,7	21,4	23,4

⁴ Patientflow defineres som antallet af indskrevne pr. plads pr. år.

⁵ Medianen angiver det antal dage, hvor 50 % af hospicebrugerne har været indskrevet på hospice.

Anker Fjord Hospice	16,1	18,6	19,8	18,8	19,9
Hospice Limfjord	17,0	20,5	16,7	18,8	22,9
Hospice Djursland	19,5	18,0	20,3	23,2	22,5
Gudenå Hospice	22	-	-	-	-

Profil af hospicebrugerne

Der indskrives stort set lige mange mænd og kvinder på hospice, jf. tabel 7, dog med et lille flertal af kvinder gennem alle årene.

Tabel 7. Hospicepatienternes kønsprofil, 2011-2015

Køn	2015	2014	2013	2012	2011
Mænd	432	400	395	373	319
Kvinder	486	421	420	394	372

Af tabel 8 ses, at de fleste hospicebrugerne er mellem 60 og 80 år. Relativt få yngre og ældre på 90 år og derover indskrives på hospice.

Tabel 8. Patienternes aldersprofil, 2011-2015

	<40 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70-79 år	80-89 år	>90 år
2015	21	28	109	294	314	142	10
2014	14	40	115	264	258	119	11
2013	15	27	114	252	237	154	16
2012	12	33	77	240	249	141	15
2011	9	32	84	218	211	120	17

Kræft er fortsat den helt dominerende hoveddiagnose for hospicebrugere. Kræftpatienter udgør ca. 92 pct. af de indlagte på hospice i 2015. Hoveddiagnosen for de øvrige indskrevne er fordelt på flere sygdomme, hvoraf især patienter med KOL (kronisk nedsat lungefunktion) og patienter med kredsløbssygdomme udgør den største andel. Antallet af patienter med KOL er i 2015 på 37, og antallet af patienter med kredsløbssygdomme er på 19.

Hospicebrugernes bopælskommune og -region.

Tabel 9 viser tydeligt, at hovedparten af de indskrevne på hospicer i Region Midtjylland har bopæl i regionen. I 2014 drejede det sig om 92,9 pct. Dette var i 2015 på 96,2 pct.

Tabel 9. Indskrevne fordelt på bopælsregion, 2011-2015

	Nordjylland	Midtjylland	Syddanmark	Sjælland	Hovedstaden	I alt
2015	28	883	6	0	1	918
2014	41	763	13	3	1	821
2013	19	784	10	1	1	815
2012	35	718	10	0	4	767
2011	27	659	4	0	1	691

Ser man på de indskrevne på de enkelte hospicer, tegner der sig den tendens, at de fleste indskrevne vælger hospice i nærheden af deres bopæl, jf. tabel 10. Således kom 107 ud af Hospice Søholms 144 hospicebrugere fra Aarhus Kommune. Hospice Søholm ligger i Stavtrup tæt ved Aarhus. På Hospice Djursland, som ligger ved Rønne, kom 99 af de indskrevne fra Aarhus Kommune, 42 fra Syddjurs Kommune og 33 fra Norddjurs Kommune. Anker Fjord Hospice, som ligger i Hvide Sande, rekrutterer først og fremmest fra Ringkøbing-Skjern, Herning og Holstebro kommuner. Hospice Limfjord, som ligger i Skive, rekrutterer typisk fra Viborg, Silkeborg og Skive. Det nye Gudenå Hospice, som ligger i Brædstrup, aftager de fleste patienter fra Aarhus, Horsens og Silkeborg. Selv om Gudenå Hospice ligger tæt på grænsen til Region Syddanmark kommer ingen patienter fra denne region.

Tabel 10. Indskrevne fordelt på bopælskommune, 2015

Kommune	Hospice Søholm	Anker Fjord Hospice	Hospice Limfjord	Hospice Djursland	Gudenå Hospice
Esbjerg		1			
Favrskov	5		2	11	
Fredensborg	1				
Hedensted					7
Herning		56	9	2	
Hjørring		1			
Holstebro	1	39	13	1	
Horsens	4			2	22
Ikast-Brande		23	2	2	4
Jammerbugten			1		
Lemvig		23	3		
Mariager	1			1	
Morsø			11		
Norddjurs				33	
Odder	3			3	
Randers	1			15	
Rebild			1		
Ringkøbing-Skjern	1	66	1	1	
Silkeborg	10	6	28	9	17
Skanderborg	7	1	1	9	13
Skive			66		
Struer		5	6		
Syddjurs	1			42	
Thisted		2	7		
Tinglev				1	
Varde		1			
Vejle		1	2		
Vesthimmerland			3		
Viborg	2	2	70	1	2
Aalborg			1		
Aarhus	107	1		99	22
I alt	144	228	227	232	87

Hospiceforbrug i andre regioner

Borgere fra Region Midtjylland havde i 2015 et forbrug på i alt 1.055 sengedøgn i andre regioner mod 739 i 2014. Det svarer til 3,4 hospicepladser ved en belægningsprocent på 85, jf. tabel 11. Udgifterne hertil er på 6,3 mio. kr.

Tabel 11. Antal sengedage, borgere fra Region Midtjylland opholder sig på hospice i andre regioner i 2015 – fordelt på regioner.

Region	Sengedage
Nordjylland	10
Syddanmark	918
Hovedstaden	127
Sjælland	0
I alt	1.055

Det største forbrug af hospicepladser i andre regioner ligger i Region Syddanmark, hvor borgere fra Region Midtjylland i 2015 har brugt 896 ud af de udenregionale 1.055 sengedøgn på Sct. Maria Hospice Center.

Det var forventeligt, at forbruget af hospicepladser i særligt Region Syddanmark ville falde, når det nye hospice i Brædstrup, Gudenå Hospice, blev taget i brug. Det synes imidlertid ikke at være tilfældet. Der er således et potentiale i, at trække patienter, bosiddende ved den sydøstlige grænse mod Region Syddanmark, til Gudenå Hospice og ikke uden for Region Midtjylland.

Forbruget af udenregionale hospicepladser viser en stigning i perioden 2013-2015, mens der var tale om et fald fra 2011-2013. Stigningen fra 2014 – 2015 er markant mindre end stigningen fra 2013 til 2014.

Tabel 12. Antal sengedage, borgere i Region Midtjylland opholder sig på hospice uden for regionen, 2011-2015

2015	2014	2013	2012	2011
1.055	902	520	1.388	1.588

Regionens indtægter fra udenregionale borgeres ophold på hospice i Region Midtjylland var i 2015 3,8 mio. kr.

Region Midtjylland har således flere udgifter end indtægter vedrørende den udenregionale aktivitet.

Udskrivning fra hospice

Tabel 13. Udskrivning fra hospice

År	Død	Eget hjem	Plejehjem	Hospital
2015	760	110	17	3
2014	677	115	16	12

2013	672	88	21	20
2012	665	62	28	4
2011	627	49	12	0

Størsteparten af hospicebrugerne dør, mens de er på hospice. I de tilfælde, hvor brugeren udskrives, sker det som regel til eget hjem eller plejehjem. Udskrivning til eget hjem er steget fra 2011 til 2014, men faldt fra 2014 til 2015. Stigningen i udskrivning til eget hjem skyldes ifølge oplysninger fra hospice, at patientens tilstand stabiliseres på en sådan måde under ophold på hospice, at patienten kan udskrives igen.

Tabel 13. Udskrivningsprocent pr. hospice pr. år

Hospice	2015	2014	2013	2012	2011
Hospice Søholm	4,9 %	7,9 %	6,5 %	10 %	7 %
Anker Fjord Hospice	22,8 %	26,5 %	28,7 %	21 %	13 %
Hospice Limfjord	14,1 %	17,3 %	14,0 %	12,4 %	9 %
Hospice Djursland	15,1 %	12,4 %	13,1 %	7,6 %	6 %
Gudenå Hospice	4,6 %	-	-	-	-

Udskrivningsprocenten omhandler den del af patienterne, der udskrives i live fra hospice til eget hjem, plejehjem, hospital eller andet. Det bemærkes, at de procentvise fald og stigninger dækker over meget få patienter, ligesom forskellene mellem hospice drejer sig om ganske få personer.

Udskrivningsprocenten varierer meget mellem hospice. Udskrivningsprocenten er relativt lav for Hospice Søholm og for Gudenå Hospice, mens den for især Anker Fjord Hospice er høj.

Bortset fra på Hospice Djursland er udskrivningsprocenten faldet fra 2014 - 2015. Stigningen på Hospice Djursland fra 2014 til 2015 omhandler tre patienter. De foregående år har der været en tendens til en stigning i udskrivningsprocenten, hvor særligt Anker Fjord Hospice og Hospice Limfjord lå højere end de øvrige hospice. Administrationen opfordrede derfor på baggrund af aktivitetsredegørelsen for 2014 Anker Fjord Hospice og Hospice Limfjord til at være opmærksomme på, at det var den rigtige målgruppe, der blev tilbudt hospiceplads. Det kan ses af 2015-opgørelsen, at udskrivningsprocenten i forhold til 2014 er faldet i 2015 på både Anker Fjord Hospice og på Hospice Limfjord.

Med hensyn til den højere udskrivningsprocent har Anker Fjord Hospice tidligere oplyst, at den kan være et udtryk for lokal variation i befolkningstæthed og praksis omkring statusamtaler med indlagte patienter på Anker Fjord Hospice. Det kan endvidere skyldes en velfungerende primærsektor, der kan håndtere komplekse palliative patienter. Dertil kommer, at specialafdelingerne på især Holstebro Sygehus og i en vis udstrækning på Herning Sygehus har et indgående kendskab til den specialiserede palliative indsats. Dette medvirker formentlig til, at flere kroniske patienter henvises til symptomlindrende ophold på hospice.

Gudenå Hospice adskiller sig ved at have en meget lav udskrivningsprocent. Gudenå Hospice og Hospice Søholm ligger på linie.

Brug af den palliative beredskabsvagt.

Den 1. september 2013 blev der etableret to palliative døgnvagter: En i vest med lægedækning fra Hospitalsenhederne Midt og Vest og en i øst med lægedækning fra Regionshospitalet Randers, Regionshospitalet Horsens og Aarhus Universitetshospital. Lægerne, der dækker beredskabsvagten, er alle overlæger med funktion i de palliative teams i Region Midtjylland.

I tabel 14 er vist antallet af hospicers kontakter til den palliative beredskabsvagt i perioden 1. september 2013 – 31. august 2014 og for perioden 1. januar 2015 – 31. august 2015. Der er p.t. ikke udarbejdet opgørelser for andre perioder.

Tabel 14. Antallet af kontakter fra hospice til den palliative beredskabsvagt

Hospice	1. jan. – 30. juni 2015	1. sept. 2013 – 31. aug. 2014
Hospice Søholm	144	147
Anker Fjord Hospice	102	173
Hospice Limfjord	23	43
Hospice Djursland	81	161
Gudenå Hospice*	38	-
Ikke navngivet hospice	2	
Ialt	390	524

*) Gudenå Hospice påbegyndte først driften april 2015. Antallet af kontakter skal ses i lyset heraf.

Det fremgår af tabellen, at der er stor variation i hospicers brug af den palliative beredskabsvagt. Der kan være tale om kulturforskelle, kendskab til vagthavende læge og lignende.